

Dalyko sando (modulio) aprašas

Dalyko sando (modulio) pavadinimas

NAUJOS VALSTYBĖS DAILĖS TAPSMO KOLIZIJOS: LIETUVA XX a. I p.

*Parašomas tikslus modulio pavadinimas be trumpinių ir mažosiomis raidėmis (pirmoji sakinio raidė – didžioji).
Modulių pavadinimai lietuvių kalba turi būti parenkami itin atidžiai*

Reikalavimai

Doktorantas turi būti susipažinęs su Vakarų ir Vidurio Europos, taip pat JAV Naujausių laikų meninės kultūros, architektūros ir dailės istorija.

Pageidaujamos modernizmo meninės kultūros ir XX a. I p. Lietuvos dailės istoriografijos žinios.

nurodoma, kokius dalykus reikia (pageidautina) žinoti ar studijų modulius išklaudyti prieš šio modulio studijas.

Dalyko sando tikslai ir numatomi gebėjimai

Pagrindinis tikslas – pagilinti žinias apie XX a. I p. Lietuvos dailės istoriją, suteikti pagrindą problemiška vertinti minėto laikotarpio dailės paveldą, gebėti sieti Lietuvos dailės raidą su kaimyninių šalių ir Vakarų meninių centrų dailės procesais, įkontekstinti Lietuvos dailės istorijos raidą platesniame kultūrinio ir socialinio gyvenimo lauke.

Paskatinti kritiškai permąstyti XX a. I p. Lietuvos dailės istoriografiją, apčiuopti naujas ir perspektyvias tyrimų kryptis.

Sudaryti galimybes doktorantams gretinti nepriklausomos Lietuvos, lietuvių pokarinės išėivijos ir sovietų režimo sąlygomis kūrusių dailininkų situaciją bei jos apspręstus kūrybos tikslus ir pobūdį.

Supažindinti studentus su ..., skatinti ..., išmokyti ..., pateikti lyginamąją analizę.

Nurodoma, kokių žinių modulis suteikia studentui arba kokias išplečia, kokių žinių, mokėjimų ir praktinių įgūdžių įgyjama, kokios studijų ar mokslo sritys jomis remsis, kur galima įgytas žinias pritaikyti praktinėje veikloje

Dalyko sando turinys

Trumpai referuojamos naujausios modernizmo tyrimų kryptys, problemos ir metodai, aptariamas XX a. pirmosios pusės Lietuvos dailės ištirtumas, pristatomi svarbiausi etapai, atskiri autoriai bei jų tekstai, įvardijamos taikomos metodinės nuostatos, iškeliamos galimos naujos tyrimų kryptis ir problemos, pagrindžiant jų tikslingumą. Apžvelgiama Lietuvos kultūrinė ir visuomeninė situacija XX a. pradžioje, Pirmojo pasaulinio karo metais ir nepriklausomybės laikotarpiu, atskleidžiamas laikotarpio chronologijos problemiškas. Įvardijami svarbiausi kultūros ir ekonomikos gyvenimo faktoriai, paskatinę atskirų dailės šakų plėtotę, dailės rūšių ir žanrų dinamiką. Aptariamas visuomenės požiūris į dailę, paliečiant kritikos refleksijas, dailės rinkos užuomazgas, privatų kolekcionavimą, muziejines dailės kolekcijas. Nagrinėjama aukštosios ir žemosios meninės kultūros tema, taikant socialinės dailės istorijos ir vizualinės kultūros teorijos siūlomas įžvalgas. Priklausomai nuo kurso klausytojus dominančios tematikos analizuojami keli atvejai, siekiant atskleisti tradicinių ir naujosios dailėtyros prieigų efektyvumą.

Plačiai aprašomas studijų modulio turinys

Temos

Eil. nr.	Pavadinimas
1.	Modernizmo tyrimai ir XX a. I p. Lietuvos dailės interpretacijos.
2.	Lietuvių dailės formavimosi prielaidos, pradžia ir raidos chronologija.
3.	Pirmosios lietuvių dailės parodos ir jų dalyviai. Neoromantizmo ikonografija ir nacionalinės tapatybės raiška.
4.	Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875–1911) – Europos simbolizmo atstovas.
5.	Modernizmo keliai ir akligatviai. Nuo „Keturių vėjų“ iki „Ars“.

Eil. nr.	Pavadinimas
6.	Valstybės mecenatas ir oficialiojo stiliaus formavimo mechanizmas.
7.	Visuomenė vaizdų veidrodyje: nuo portreto iki prekių ir paslaugų reklamos.
8.	Kietoji dailė: paminklai, antkapiai, pastatų puošmenos.
9.	Dailės švietimo kryptys ir orientyrai.
10.	Dailės rinkos užuomazgos.
11.	Tarp kūrėjo individualumo ir amatininko tarnystės: problemos istorija ir manifestacijos.

Išvardinamos visos temos, kurias įvairiomis formomis studijuoja studentai. Čia įrašomos ir tos, kurios išdėstomos per paskaitas, ir tos, kurias įsisavina tik per praktinius darbus ar kūrybines pratybas, ir tos, kurias studijuoja savarankiškai, o atsiskaito pateikdami referatą ar tik per egzaminą. Išvardinamos ir praktikos metu nagrinėjamos temos.

<i>teorijos</i>	52
<i>pratybų</i>	72
<i>savarankiško darbo</i>	142
Viso:	266
ECTS kreditų:	10

Nurodomi paskaitų (T), pratybų (P), konsultacijų (K) ir savarankiško darbo (S) valandų per semestrą bei studijų modulio kreditų skaičiai. Esant svarbioms priežastims, to paties modulio skirtingų modulio vedimų formų apimtys kreditais gali būti numatytos skirtingos. Valandų skaičius, išskyrus neakivaizdinę studijų formą, turi būti kartotinis semestro savaičių skaičiui – 16

Vertinimo būdas ir kriterijai

Egzamino pažymys negali sudaryti mažiau kaip 50% galutinio balo	Galutinį įvertinimą sudaro pažymys, kuris išvedamas, atsižvelgiant į pasisakymų diskusijose (25 proc.), referatų (25 proc.) ir baigiamojo egzamino (50 proc.) vertinimus

Dalyko sando anotacija

Kurso metu pagilinamos ir praplečiamos žinios apie XX a. I p. Lietuvos dailę bei dailės gyvenimą, pagrindinius kūrėjus; taip pat įgyjama įgūdžių vertinti istoriografiją, pasirinkti efektyviausius tyrimo instrumentus, susipažįstama su naujausiais veikalais bei šaltiniais. Papildomos istorinės žinios tarnauja kaip pagrindas kritiniam istoriografijos vertinimui ir naujų probleminių pjūvių paieškai. Seminarai, diskusijos ir ypač baigiamųjų referatų rašymas leidžia susitelkti ties vieno konkretaus autoriaus, kūrinių grupės, dailės gyvenimo fakto išsamiu nagrinėjimu, pritaikant įgytas žinias bei formuluojant ir argumentuotai pagrindžiant naujas išvagas.

Viena pastraipa aprašomas trumpas studijų modulio turinys (be trumpinių), nurodant ir susiejant visas svarbiausias modulio temas. Apimtis – ne mažiau kaip 500 ir ne daugiau kaip 600 simbolių. Tokios apimties anotacijos privalomos ir auditorinių užsiėmimų neturintiems moduliams – praktikoms, baigiamiesiems darbams ir pan. Gero anotacijos parengimo svarba itin didelė, nes anotacijos daugeliu atvejų teikiamos išorei ir lemia diplomų pripažinimą

Mokymo metodai

Teoriniai Derinant istorinį-chronologinį, stilių raidos ir istoriografinės analizės metodus aptariamas pasirinkto laikotarpio dailės paveldas ir jo tyrimai. Atskleidžiamos naujosios dailės istorijos ir vizualinės kultūros teorijos siūlomos galimybės.	Praktiniai Praktinių užsiėmimų – diskusijų, konsultacijų bei seminarų – metu gilinamos įgytos žinios, koreguojamos išvalgos Įgyti mokėjimai įtvirtinami baigiamojoje užduotyje – probleminių referatų rašyme ir aptarime

Mokymo metodai gali būti teoriniai ar praktiniai, užsiėmimai gali vykti paskaitų, seminarų, diskusijų, konsultacijų ar techninių pratybų forma

Pagrindinės literatūros sąrašas

Eil. nr.	Literatūros šaltinio pavadinimas
1.	<i>XX a. lietuvių dailės istorija. 1900–1940</i> , t. 1–2, Vilnius, 1982–1983.
2.	E. Grigoravičienė, <i>Vaizdinis posūkis: vaizdai, žodžiai, kūnai, žvilgsniai</i> , Vilnius, 2011.
3.	G. Jankevičiūtė, <i>Dailė ir valstybė: dailės gyvenimas Lietuvos Respublikoje 1918–1940</i> , Kaunas, 2003.
4.	L. Laučkaitė, <i>Vilniaus dailė XX amžiaus pradžioje</i> , Vilnius, 2002.
5.	J. Mulevičiūtė, <i>Modernizmo link: dailės gyvenimas Lietuvos Respublikoje 1918–1940</i> , Kaunas, 2001.

Tai šaltiniai, kuriuose pakankama apimtimi atspindėtos visos arba atskiros temos. Šie šaltiniai turi būti prieinami studentui Vilniaus bibliotekose arba pasiūlyti įsigyti VDA knygyne

Papildomos literatūros sąrašas

Eil. nr.	Literatūros šaltinio pavadinimas
1.	<i>Art deco Lietuvoje</i> , kat., sudaryt. ir įž. aut. G. Jankevičiūtė, Kaunas, 1998.
2.	<i>Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Paveikslai, eskizai, mintys</i> , ČDM, 1997.
3.	<i>M. K. Čiurlionis apie muziką ir dailę</i> , Vilnius, 1960.
4.	<i>Eksperimentas. XX – XXI a. Lietuvos dailės paroda</i> , kat., sudaryt. L. Jablonskienė, E. Grigoravičienė, J. Mulevičiūtė, Vilnius, 2008.
5.	<i>Išsilaisvinimas. Antano Gudaičio kūrybos retrospektyvinė paroda</i> , kat., sudaryt. J. Mulevičiūtė, Vilnius, 2004.
6.	G. Jankevičiūtė, <i>Lietuvos grafika 1918–1940</i> , Vilnius, 2008.
7.	<i>Klasikos ilgesys: Juozo Mikėno kūryba tarp Paryžiaus ir Lietuvos</i> , kat., sudaryt. G. Jankevičiūtė, E. Lubytė, Vilnius, 2001.
8.	E. Kunčiuvienė, J. Umbrasas, <i>Lietuvių dailininkų organizacijos 1900–1940</i> , Vilnius, 1980.
9.	<i>Vytautas Kairiūkštis</i> , sudaryt. R. Brogienė, Vilnius, 1989.
10.	<i>Lietuva, 1009–2009</i> , sudaryt. A. Butrimas ir kt., Vilnius, 2009.

Tai įvairūs kiti informacijos šaltiniai

Koordinuojančio dėstytojo vardas, pavardė	Prof. dr. (hp) Giedrė Jankevičiūtė